

Amélie Nothomb

De misdaad van graaf Neville

'Een fenomeen. Toegankelijk
en geestig.' – *de Volkskrant*

XANDER

ROMAN

Amélie Nothomb

De misdaad van
graaf Neville

Vertaald door Marijke Arijs

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *Le crime du comte Neville*

Oorspronkelijke uitgever: Albin Michel

Vertaling: Marijke Arijs

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser

Omslagbeeld: Karoliina Paappa

Auteursfoto: Corbis

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Copyright © 2015 Éditions Albin Michel

Copyright © 2016 voor de Nederlandse taal:

Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2016

ISBN 978 94 0160 532 8 | NUR 302

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren. Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen, dan kunt u contact opnemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Als ze graaf Neville hadden verteld dat hij op een dag naar een helderziende zou gaan, dan zou hij dat niet hebben geloofd. En als ze erbij hadden gezegd dat hij zijn weggelopen dochter bij haar zou gaan ophalen, dan zou die fijngevoelige man een flauwte hebben gekregen.

Een soort secretaresse liet hem binnen en bracht hem naar een wachtkamer.

‘Mevrouw Portenduère zal u dadelijk ontvangen.’

Het leek wel of hij bij de tandarts was. Neville ging houterig op een stoel zitten en keek met grote verbazing naar de Tibetaanse motieven op de muren. Eenmaal in spreekkamer van de helderziende, vroeg hij meteen waar zijn dochter was.

‘Het meisje ligt in de kamer hiernaast te slapen,’ antwoordde de vrouw.

Neville durfde niets te zeggen: zou ze losgeld eisen? De helderziende, een leeftijdloos, energiek, mollig en buitengewoon levendig type, nam weer het woord: ‘Gisteren na middernacht maakte ik een wandeling door het bos in de buurt van uw landgoed. Door het maanlicht was het bijna net zo helder als op klaarlichte dag. Daar zag ik uw dochter, die ineengedoken zat te klappertanden. Ze wilde me niets zeggen. Ik heb haar ervan overtuigd met me mee te gaan, want buiten zou ze sterven van de kou. Hier aangekomen wilde ik u meteen opbellen om u gerust te stellen, maar ze zei dat het niet nodig was, dat u haar verdwijning niet eens had opgemerkt.’

‘Dat klopt.’

‘Vandaar dat ik u vanmorgen pas heb gebeld. Hoe is het mogelijk, meneer, dat u de afwezigheid van uw dochter niet hebt opgemerkt?’

‘We hebben samen gegeten en daarna is ze naar haar kamer gegaan, zoals iedere avond. Ze is vast vertrokken toen wij al sliepen.’

‘Hoe was ze aan tafel?’

‘Zoals gewoonlijk zei ze geen woord, at ze nauwelijks en leek ze niet erg in vorm.’

De helderziende zuchtte: ‘Vindt u het dan niet verontrustend dat uw dochter er zo aan toe is?’

‘Ze is zeventien.’

‘Is die verklaring voor u afdoende?’

Neville fronste de wenkbrauwen. Met welk recht onderwierp die vrouw hem aan een verhoor?

‘Misschien vindt u mijn vragen beledigend, maar ik heb uw dochter in het holst van de nacht in het bos aangetroffen. Stelt u zich mijn verbazing voor. Toen ik haar vroeg of ze een afspraakje had, keek ze me verbaasd aan.’

‘Dat is inderdaad niet haar stijl.’

‘Wat is haar stijl dan wel?’

‘Dat weet ik niet. Ze is een zwijgzame puber.’

‘Hebt u nooit overwogen psychologische hulp in te schakelen?’

‘Ze is introvert. Dat is geen ziekte.’

‘Maar ze is wel van huis weggelopen.’

‘Dit is de eerste keer.’

‘Meneer, ik vind dat u hier merkwaardig luchtig over doet.’

Neville bedwong zijn woede jegens die onbekende, die de gotspe had om over hem te oordelen. Op het moment dat de helderziende hem die ochtend telefonisch op de hoogte had gebracht, was hij zich rot geschrokken. Maar hij was er de man niet naar om met zijn emoties te koop te lopen.

‘Goed, het zijn mijn zaken niet,’ hervatte ze, ‘maar u had moeten zien hoe ze daar moederziel alleen in het bos zat te bibberen. Ze had niet eens een dekentje of een jas meegenomen. Ik heb medelijden met dat kind,

ze zit zo slecht in haar vel. Ik vraag me af of u wel genoeg belangstelling hebt voor haar affecten.'

Het laatste woord trof de graaf als een klap in het gezicht. Hij had het al vaker gehoord. Om duistere redenen namen de mensen sinds een paar jaar geen genoegen meer met de woorden 'gevoelens', 'gewaarwordingen' of 'indrukken', terwijl die uitstekend de lading dekten. Ze moesten per se 'affecten' hebben. Neville was allergisch voor dat even belachelijke als pretentieuze woord.

De helderziende zag zijn ergernis en dacht bij zichzelf dat de boodschap overgekomen was: die vader zou zijn verantwoordelijkheden voortaan serieuzer nemen.

Neville stond op van zijn stoel en keek of hij het zo wel welletjes vond. De helderziende kwam op hem af en stak enthousiast haar hand uit, alsof ze hem duidelijk wilde maken dat ze aan zijn kant stond, maar op het moment dat ze zijn handpalm raakte, betrok haar gezicht.

'Binnenkort geeft u een groot feest op uw landgoed,' zei ze.

'Inderdaad.'

'Op dat feest zult u een gast ombrengen.'

'Wat?' riep de graaf, die verbleekte.

De helderziende liet zijn hand los en glimlachte.

'Geen zorgen, het komt allemaal dik in orde. Kom mee, we gaan uw dochter wakker maken.'

Had ze op de valreep die voorspelling niet gedaan,

dan zou Neville op dat ogenblik de vrije loop hebben gegeven aan een stroom van emoties, maar toen hij de kamer binnenging, was hij verkrampster dan ooit.

Het meisje lag op een veldbed en sliep niet.

‘Dag papa,’ zei ze kalm.

‘Dag lieverd. Hoe gaat het?’

Zonder het antwoord af te wachten wendde hij zich tot de helderziende, in de hoop dat ze hen alleen zou laten, maar ze stond er duidelijk op om hun weerzien bij te wonen: ze strekte haar nek en keek met grote ogen toe.

De graaf deed of hij het niet zag en dwong zich om de emotie te tonen die hij zonder die profetie en die profetes zou hebben gevoeld. Hij omarmde zijn dochter, die net zo onverschillig keek als altijd.

‘Laten we gaan,’ stelde hij voor.

Mevrouw Portuendère wilde hen nog een ontbijt voorzetten, maar zijn dochter hielp hem het aanbod af te wimpelen: ‘Bedankt, mevrouw, maar mama zal wel ongerust zijn.’

‘Noem me maar Rosalba. En je mag me tutoyeren, oké?’

‘Oké,’ zei het meisje, op een toon alsof ze hoopte dat geen van die twee mogelijkheden zich ooit zou voordoen.

‘Als je iemand nodig hebt om mee te praten, dan bel je me maar,’ zei de vrouw nog, terwijl ze haar een visitekaartje overhandigde.

Ze nam Neville nog even apart in haar spreekkamer, alsof het gebeurde haar het recht gaf zijn gedrag te beoordelen.

‘U zou u wat aardiger moeten zijn tegen uw dochter,’ zei ze.

Hij wilde net tegensputteren dat het helemaal haar schuld was dat hij daarin had gefaald, toen ze hem overdonderde met een vraag: ‘Waarom hebt u haar zo genoemd?’

‘Wat bedoelt u?’

‘Nou ja, je noemt je kind toch niet Sérieuse?’

‘En waarom niet?’ vroeg de graaf, die dacht: als jij zelfs Rosalba heet?

‘On n’est pas sérieuse quand on a dix-sept ans.’¹

‘U maakt een fout in het Frans. Bij het onbepaald voornaamwoord *on* is het adjectief in het gezegde onveranderlijk.’

De helderziende schudde het hoofd: ‘Volgens mij hebt u een probleem, meneer.’

‘Zo is het wel genoeg, mevrouw. U hebt mijn dochter gered en daar ben ik u oprecht dankbaar voor. Als u het goedvindt, zullen we het daarbij laten.’

¹ ‘On n’est pas sérieux quand on a dix-sept ans’ (‘Wanneer je zeventien jaar bent, lijkt alles licht’; vert. Paul Claes) is de beroemde openingszin van het gedicht *Roman* van Arthur Rimbaud.

Terwijl hij terugreed naar het kasteel, deed Neville zijn best om zich te gedragen zoals het een vader die zijn weggelopen dochter heeft teruggevonden betaamt.

‘Is er iets wat je kwijt wilt, kindje?’

‘Niet echt, papa.’

‘Waarom ben je ervandoor gegaan?’

‘Ik wilde gewoon de nacht in het bos doorbrengen. Die helderziende zag me daar en dacht dat ik van huis weggelopen was. Als zij er niet was geweest, dan was ik voor dag en dauw weer naar mijn kamer gegaan en had niemand er wat van gemerkt.’

‘Waarom heb je dat dan niet tegen die vrouw gezegd?’

‘Dat heb ik wel gedaan, maar ze wilde me niet geloven. Voor haar zijn alle pubers nu eenmaal weglopers.’

‘En waarom wilde je de nacht in het bos doorbrengen?’

‘Om te weten hoe dat is.’

‘Was dit de eerste keer?’

‘Ja.’

‘Je had wel dood kunnen gaan van de kou.’

‘Ik had nooit gedacht dat het ’s nachts in september zo kil zou zijn.’

De graaf vond dat er niets op haar gedrag aan te merken viel.

‘Weet je dat ik op jouw leeftijd ook een nacht in het bos heb doorgebracht, net als jij?’

‘Echt waar?’

‘Als je wilt, zeggen we er niets van tegen je moeder. Het zou haar maar ongerust maken.’

‘Oké.’

Trots omdat hij een echt gesprek met zijn dochter had gevoerd, begon Neville net een beetje te ontspannen, toen de voorspelling van de helderziende hem weer te binnen schoot. Op de eerste zondag van oktober zou op het kasteel van Pluvier het befaamde jaarlijkse tuinfeest plaatsvinden. Het was hét society-evenement van die uithoek van de Belgische Ardennen. Van afgelasten kon geen sprake zijn. Neville was als de dood bij de gedachte dat hij een van zijn gasten zou ombrengen. Zoiets deed je niet. En dan te bedenken dat hij die misstap zou begaan op het allerlaatste tuinfeest van Pluvier!

De familie was namelijk geruïneerd en zou vanaf 2 november geen toegang meer hebben tot het kasteel. Daarom hechtte Neville zo veel belang aan dit ultieme tuinfeest, waar hij van plan was de familie-eer hoog te houden door het zijn gasten naar de zin te maken. Dat zou niet lukken als hij een van hen vermoordde.

Ze kregen een leuke band. Vader noch dochter wisten hoe ze die moesten vervangen.

‘Het is maar twee kilometer naar Pluvier. Laten we gaan lopen. Ik zal je grote broer sturen om de auto op te halen.’

Niets zeggen onder het rijden wordt normaal gevonden en het wordt zelfs als iets positiefs beschouwd, want zo hoort een geconcentreerde chauffeur zich te gedragen. Niets zeggen wanneer je naast je dochter lóópt, dat is andere koek. De graaf zocht een geschikt gespreksonderwerp.

‘Vertel eens over je nacht in het bos, liefje.’

‘Eerst was alles geweldig. Een uil riep en het rook er lekker. Ik ging op het mos liggen met mijn hoofd op een hoop dorre bladeren en hoorde reeën rennen. Al snel werd ik door de kou bevangen en werd alles vijandig.’

‘Je had naar huis kunnen gaan, al was het maar om een dekentje te halen.’

‘Ik had me heilig voorgenomen dat niet te doen.’

Hij glimlachte. Dat soort weddenschappen leken hem typerend voor pubers.

‘En toen kwam mevrouw Portenduère. Ze gaf me

haar cape. Want ze is wel aardig, maar een beetje... hoe zal ik het zeggen?’

‘Ik denk dat ik begrijp wat je bedoelt.’

‘Ze zocht een speciaal soort paddenstoelen, die na middernacht geplukt moeten worden.’

‘Je meent het.’

‘Het zal wel zo’n eigenaardigheidje van helderzienden zijn.’

Neville herinnerde zich de vermaning van de vrouw: ze had hem gesuggereerd dat hij meer belangstelling moest tonen voor de ‘affecten’ van zijn dochter. Hij hoopte maar dat Sérieuse geen last had van zulke trauma’s en besloot het erop te wagen: ‘Hoe zit het met je affecten, kindje?’

‘Mijn wat?’

‘Je affecten.’

Het uitspreken van dat woord alleen al vervulde hem met schaamte.

‘Sorry, papa, dat is een bespottelijke vraag.’

Gerustgesteld hield hij zijn mond.

In de verte zagen ze een toren van het kasteel opdoemen, midden in het donkere woud. De graaf wist dat zijn dochter hetzelfde voelde als hij: wat hielden ze veel van deze plek! Wat vonden ze het vreselijk om er weg te gaan!

Her ergste was nog dat ze dat toevluchtsoord voortaan niet meer zouden kunnen beschermen. In België bestaat geen wet op het behoud van historische gebou-

wen. Niets zou de toekomstige eigenaars beletten het bouwwerk uit 1799 en het eeuwenoude bos eromheen met de grond gelijk te maken. Dat dit paradijselijke oord hen niet meer zou toebehoren was niet zo erg, maar dat het van de kaart geveegd kon worden, dat die mogelijkheid zelfs maar bestond, dat vonden ze allebei verschrikkelijk.

‘Jammer, hè?’

‘Ja.’

Ze zouden het ongepast hebben gevonden om er meer woorden aan vuil te maken. Ze wisten dat het nu, in 2014, onfatsoenlijk zou zijn om te treuren om het verlies van het familiekaasteel. Zoals Neville opmerkte, was het al heel opmerkelijk dat ze Pluvier zo lang hadden kunnen behouden.

Het huis aan de voet van het kasteel, L’Aumônière, waarin vroeger pachters woonden, bleef trouwens hun eigendom; ze zouden dus niet dakloos worden. Maar mochten het kasteel en het bos worden verwoest, dan zaten zij bij die catastrofe op de eerste rij.

‘Waar zaten jullie nou?’ vroeg de gravin, toen ze haar echtgenoot en haar dochter zag aankomen.

‘In de kerk,’ improviseerde Neville.

‘In de kerk? Zijn jullie nou helemaal?’

‘Ik had last van affecten,’ zei Sérieuse.

‘Wat mag dat dan wel wezen?’

‘Geintje,’ antwoordde de graaf.

‘Orestes, ik heb een lekke band. Ik heb de auto op de weg naar het dorp in de berm laten staan. Kun jij hem ophalen?’

De jongen vertrok meteen. Neville begreep niet hoe het mogelijk was dat die grote atletische kerel van tweeëntwintig, die bezeten was van techniek en zich zo goed thuis voelde in de wereld van nu, zijn zoon was.

Met dezelfde mengeling van verwondering en trots keek hij naar Electra, zijn mooie en charmante dochter van twintig, die alle mogelijke talenten had. De enige van zijn kinderen in wie hij zich herkende was Sérieuse, die onhandig en gesloten was en niet goed in haar vel zat.

Wanneer ze hem vroegen waarom hij zijn oudste twee Orestes en Electra had genoemd, antwoordde hij onomwonden dat zulke namen in de beste families voorkwamen. Wanneer ze verbaasd wilden weten waarom hij dan niet zo consequent was geweest om zijn jongste Iphigenia te noemen, zei hij: 'Ik heb meer begrip voor vadermoord en moedermoord dan voor kindermoord.'

Het ergerde hem ook dat ze hem daarover kapittelden. In een tijd waarin kinderen de idiootste voornamen kregen, vond hij zichzelf erg gematigd en zelfs traditioneel in zijn keuzes.

Op de voornaam van zijn derde kind had hij nog de meeste kritiek gekregen: 'Vindt u ernst dan zo belangrijk?'

'Natuurlijk. Ik heb dit trouwens niet zelf bedacht. De voornaam Ernest betekent ernstig.'

'Waarom hebt u dan niet voor Ernestine gekozen?'

'Ernestine is lelijk. Sérieux is niet echt mooi, maar Sérieuse is prachtig.'

'Is dit geen koren op de molen van de mensen die beweren dat aristocraten de idiootste namen hebben?'

‘Hoor eens, mijn vrouw en ik heten Alexandra en Henri, zoals iedereen.’

Getrouwde mannen die zo verliefd waren als Neville waren dun gezaaid. Hij was veertig toen hij zijn twintig jaar jongere echtgenote had ontmoet. Op slag had hij zijn hart verloren aan die verbluffend mooie jonge vrouw.

In die tijd was hij al voorzitter van de meest prestigieuze golfclub van België, Ravenstein, waar hij om de haverklap societyevenementen organiseerde. Hij genoot een uitstekende reputatie, al was hij niet rijk. Maar zijn liefdesleven was een aaneenschakeling van fiasco's en hij dacht dat hij gedoemd zou zijn vrijgezel te blijven.

‘Je kiest altijd vrouwen uit die te mooi zijn voor jou,’ zeiden zijn vrienden.

Hij kon het niet helpen dat schoonheid zo'n grote aantrekkingskracht op hem had. Hij had tevergeefs zijn best gedaan om verliefd te worden op meisjes die er een beetje gewoontjes uitzagen, zoals hijzelf.

Vrouwelijke schoonheid was zijn harddrug: in het bijzijn van een bloedmooie vrouw raakte Neville in extase. Dan bleef hij maar naar haar kijken, zonder ophouden en zonder dat gewenning optrad.

Alexandra was nog adembenemender dan alle jonge vrouwen voor wie hij ooit gevallen was. Hij dacht dat hij absoluut geen kans bij haar maakte, maar daarin vergiste hij zich. Op hun tweede afspraakje riep ze uit: ‘Ik vind u aardig! Zullen we elkaar tutoyeren?’

Een van Alexandra's goede eigenschappen was dat ze overliep van enthousiasme. Henri werd smoorverliefd. Zijn familie deelde zijn passie voor dat meisje uit de laagste adel niet.

Zijn vader, Aucassin Neville, die een echte bulderbast was, verzette zich tegen het huwelijk: 'Ik verbied je met dat meisje te trouwen. Ik bewijs je daarmee een dienst, want je houdt alleen van haar om haar schoonheid. Wanneer die verwelkt, zul je me dankbaar zijn.'

Henri hield voet bij stuk. Het was 1990, hij vond dat hij de toestemming van zijn ouders niet nodig had om in het huwelijk te treden. Hij hield van zijn vader en had respect voor hem, maar was verontwaardigd dat hij Alexandra afwees omdat ze niet adellijk genoeg was.

De bruiloft vond plaats in de weelderige tuinen van golfclub Ravenstein. Henri en Alexandra hielden al vier jaar van elkaar, het was een duurzame liefde. Toch voorspelde Aucassin dat hun verbintenis ongelukkig zou worden. Hij overleed korte tijd later.